

Φοινιωτικά Νέα

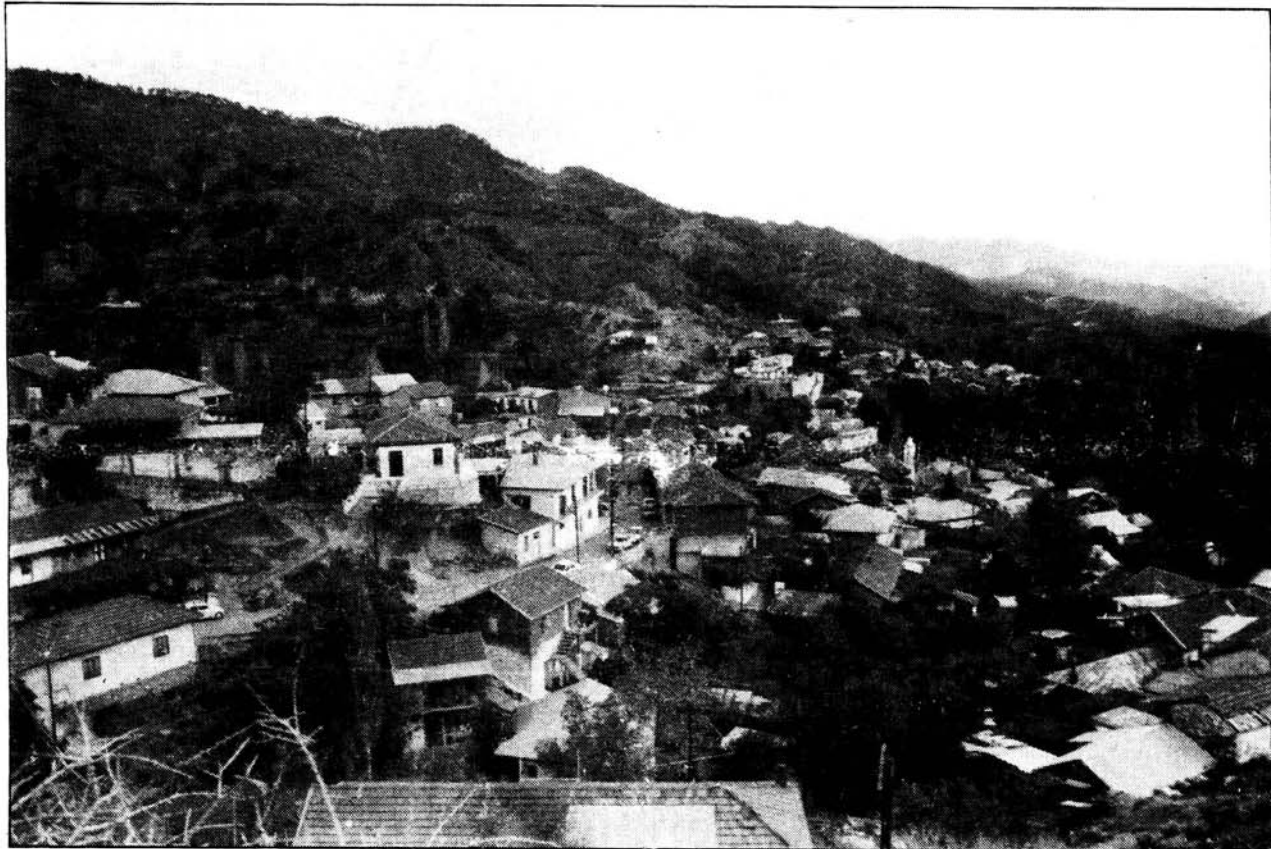
ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΦΟΙΝΙΟΥ • ΕΤΟΣ 1ο • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 3 • ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1990

17 - 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Φοινιώτικο πανηγύρι

Εντονη κινητικότητα παρουσιάζει αυτές τις μέρες ο Σύνδεσμος μας για την οργάνωση του Διήμερου Πανηγυριού που προγραμματίζεται να γίνει στις 17 και 18 Αυγούστου στο χωριό. Αλλεπάλληλες συνεδρίες του Δ.Σ. για να τεθούν οι στόχοι, να διαλευκαθούν οι ιδέες και να ληφθούν αποφάσεις. Να προετοιμαστούν όλα τα αναγκαία: προγράμματα, προσκλήσεις, εισιτήρια, λαχεία κ.ά. σχετικά. Και προπαντός δουλειά, εθελοντική δουλειά, απ' όλους, για να επιτευχθεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό ο απώτερος στόχος: Να προβληθεί και να προσεχθεί το αγαπημένο χωριό που φθίνει συνεχώς και πάει να σβήσει. Μπας και συγκινηθούν και κινηθούν κάποια δυνατά χέρια ενόσω υπάρχει ακόμα καιρός και μπορούμε να προλάβουμε το μοιραίο. Αυτό συνειδητοποιούν τα μέλη του Συνδέσμου Αποδήμων και άλλοι φίλοι του και κάνουν ό,τι μπορούν, εθελοντικά και αθόρυβα για να προβληθεί και να προσεχθεί και να σωθεί το αγαπημένο χωριό.

Η φοινιώτικη φιέστα θάναί φέτος διήμερη. Την πρώτη μέρα στις 17 Αυγούστου θα οργανωθεί στο χώρο της πλατείας του χωριού «Φοινιώτικο Πανηγύρι», όπου πέραν των περιφημών λουκουμάδων που θα ετοιμάζει και θα πωλεί ζεστούς-ζεστούς και μελωμένους ο γνωστός μας Χίλλης ο Μασούζερ, θα έχουμε την ευκαιρία εμείς όλοι οι απόδημοι Φοινιώτες και τα παιδιά μας μαζί με τους φίλους μας και τους ξένους μας να παρακολουθήσουμε ζωντανά και να θαυμάσουμε την κατασκευή των περίφημων φοινιώτικων πηλινων αγγείων, των ανα-

Μη χάσετε το Φοινιώτικο πανηγύρι στις 17-18 Αυγούστου.

παυτικότερων φοινιώτικων καρεκλών και των νόστιμων

φοινιώτικων λουκουμιών, όλες δηλαδή τις φοινιώτικες

βιοτεχνίες, προτού εκλείψουν εντελώς, και να προβληματι-

στούμε κατά πόσο υπάρχουν τρόποι και μέθοδοι να περισω-

θούν.

Μετά θα δούμε να ξαναζωντανεύει το «Παλιό Φοινί» μέσα από μια έκθεση φωτογραφίας που προετοιμάζει και επιμελείται ο γνωστός λάτρης της φοινιώτικης παράδοσης και ιστορίας Φανής Πηλαβάκης.

Τέλος της πρώτης μέρας περί τις 8.30 μ.μ θα παρακολουθήσουμε μια θεατρική παράσταση, που έπρεπε να ήταν βγαλμένη από φοινιώτικες δυνάμεις, μα για φέτος, τουλάχιστον, δεν μπορέσαμε. Επιφύλασσόμαστε!

Την επαύριο 18 Αυγούστου θα πραγματοποιηθεί η καθιερωμένη πια ετήσια χοροεσπερίδα η οποία τελεί φέτος υπό την αιγίδα του Γενικού Εισαγγελέα της Κύπρου, ο οποίος ως γνωστό κατάγεται από το Φοινί και ο οποίος ευγενώς κατέδεχθη την πρότασή μας να τη θέσει υπό την αιγίδα του.

Προσκεκλημένοι μας στην εφεινική χοροεσπερίδα, πλην του κ. Τριανταφυλλίδη και της οικογένειάς του, είναι κυβερνητικοί και πολιτικοί παράγοντες καθώς και άλλοι που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο μας βοηθούν στο έργο μας.

Οι νέοι της ορεινής υπαίθρου

Μιλούμε για επιβίωση της ορεινής υπαίθρου, που, τα τελευταία χρόνια, φθίνει ακατάχατα. Και λέμε ότι υπάρχει κρατική μέριμνα και κυβερνητική πολιτική για ανάσχεση της φθοράς αυτής. Κι είναι αληθές ότι σε μερικές περιπτώσεις βλέπουμε να γίνονται κάποια έργα υποδομής όπως βελτίωση του οδικού δικτύου των ορεινών μας χωριών, επιδοτήσεις και δανειοδοτήσεις για γεωργική ή τουριστική ανάπτυξη και άλλα σχετικά έργα ή σχέδια, ανάλογα με την κάθε περίπτωση. Ως εδώ, αν και καθυστερημένα (πολύ καθυστερημένα θα λέγαμε) καλά και άγια. Κάλλιον αργά...

Τι γίνεται όμως με τους λιγοστούς νέους της ορεινής υπαίθρου; Υπάρχει μήπως παράλληλα σχέδιο παιδείας και αγωγής των νέων αυτών για να παρα-

μείνουν στα χωριά τους, ή μήπως τα πάντα συνεργούν για τη φυγή τους προς την πόλη;

Είναι γι' αυτό που λέμε, πως, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ουσιαστικά το πρόβλημα της αστυφιλίας και της αποψίλωσης της υπαίθρου μας, ιδιαίτερα της ορεινής, είναι ανάγκη το πρόβλημα να αντικρουστεί σφαιρικά και μακροπρόθεσμα, θέτοντας το κάτω από σοβαρή επιστημονική ανάλυση και μελέτη. Και σίγουρα, από μια τέτοια μελέτη, δεν μπορεί να απουσιάζει ο ανθρώπινος παράγοντας.

Η διάθεση χρημάτων για κάποια έργα που περιπίπτουν στην αντίληψη ορισμένων αρμοδίων ή και αναρμοδίων, αλλά δε συμπίπτουν μ' ένα γενικότερο και εμπειριστατωμένο σχέδιο ανάπτυξης μιας περιοχής, δεν είναι δυνατό να

εξυπηρετήσει, στο βαθμό που απαιτείται, τον απώτερο στόχο της επιβίωσης και ανάπτυξης της.

Το γεγονός ότι από τα διάφορα σχέδια ανάπτυξης και επιβίωσης της ορεινής υπαίθρου απουσιάζουν οι νέοι και η αναγκαία προετοιμασία τους, ως το αυριανό ανθρώπινο της δυναμικό, αφήνει πολλά ερωτηματικά ως προς τη σοβαρότητα και επιτυχία τους...

Φοβούμαστε πως μάλλον το δεύτερο συμβαίνει. Μιλήσαμε με αρκετούς νέους του χωριού μας ηλικίας 13-18 ετών, που φοιτούν σήμερα σε σχολές Μέσης Παιδείας της περιοχής. Η προοπτική όλων σ' ότι αφορά το μέλλον τους είναι μία: Αν δεν τα καταφέρουν να κάνουν παρά πέρα σπουδές σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, θα επιδιώξουν να βρουν μια δουλειά στην

πόλη. Κανείς δε βλέπει την πιθανότητα να μείνει και να ευδοκιμήσει στο χωριό του.

Και με το δικίο τους... Γιατί, αφ' ενός δεν υπάρχει μακροπρόθεσμη κρατική πολιτική που να πείθει ότι οι νέοι των ορεινών χωριών μπορούν να παραμείνουν

και να ευδοκιμήσουν στο χωριό τους και αφ' ετέρου, εφ' όσον δεν υπάρχει το προηγούμενο (ή μακροπρόθεσμη κρατική πολιτική) καμιά προσπάθεια δε γίνεται εκ μέρους του σχολείου για να παράσχει στους νέους αυτά τα ιδιαίτερα εκείνα εφόδια που

απαιτεί η παραμονή και ευδοκίμησή τους στην υπαίθρο. Τουναντίον, το σχολείο τους ρίχνει κι αυτούς στον ίδιο αθέμιτο και άνιστο ανταγωνισμό, μ' όλους τους άλλους νέους, για μια θέση σ' ένα ανώτερο ίδρυμα, ή μια θέση γραφιά στην πόλη...

Το ανακαινιζόμενο κτίριο όπου θα στεγαστεί το Κέντρο Νεότητας Φοινίου.

Η μέρα της γυναίκας στο Φοινί

Γιορτάστηκε και στο Φοινί η μέρα της Γυναίκας, στις 8 του Μάρτη και το προβάλλουμε λίγο καθυστερημένα.

Πολλές Φοινιώτισσες κάθε ηλικίας συγκεντρώθηκαν στη «Φοινιώτικη ταβέρνα» και γλέντησαν τη μέρα της γυναίκας με πολλή χαρά και κέφι, όπως φαίνεται από τις πιο πάνω φωτογραφίες. Οι γυναίκες σίγουρα ξέρουν

να γιορτάζουν με το δικό τους τρόπο όμως η μέρα αυτή δεν δείχνει παρά ακριβώς το δρόμο που έχουν να κάνουν ακόμα οι γυναίκες μέχρι την πραγματική ισότητα. Το ότι τους αφιερώνεται μια μέρα από τις 365 μέρες το χρόνο, είναι ενδεικτικό και πονηρό. Οι φεμινίστριες το επεσήμαναν και το ξέρουν φυσικά πολύ καλά οι άντρες που το αποφάσισαν...

1984 - 1985

Δώρα για το Δημοτικό σχολείο (1984)	£ 136	
Πλατεία	500	
Τείχος Δημοτικού Σχολείου	500	
Δρόμος Χαντάρας	1000	
Κοινοτική Βιβλιοθήκη	83	
Ηλεκτρική εγκατάσταση	530	
Πίστα χορού	160	
Δώρα Δημοτικού (1985)	151	
Χωρητική Αρχή (Καθαριότητα)	100	£3,160

1986

Πάρτυ για Εγγλέζους Τροόδους	200	
Καθάρισμα δρόμου Καντάρας	20	
Ευλεία Πίστας	40	
Χωρητική Αρχή	1,437	
Δώρα για το Δημοτικό σχολείο	193	£1, 820
		£5,050

Ποσά που διατέθηκαν για το Φοινί από το ΣΑΦΦ

1987

Άνοιγμα λάκκων για δένδρα	£ 20	
Φωτοτυπική Δημοτικού	40	
Στύλλους και καλάθους ακρήστων	60	
	66	25
Κέντρο Νεότητας	145	
Κουζίνα Δημοτικού	210	
Στέγαση φούρνων	140	
Στέγασμα Αρκάτζη Κελλάτου	600	
Χαβάρια για Δημοτικό	90	
Ηλεκτροφωτισμός Σχολείου	150	
Ξύλα για ορχήστρα	69	
Κοινοτική Αρχή	1,000	
Δώρα για το Δημοτικό	175	
Δώρα για Λαχείο Δημοτικού	42	£ 2,832

1988

Χωρητική Αρχή	£ 280	
Δώρα για το Δημοτικό	150	
2 σόπες για το Δημοτικό	60	£ 490

1989

Δρόμος Χρυσομηλιές	£ 300	
Δενδροφύτευση	30	
Δρόμος Πέρα-Γειτονιάς	150	
Λάστιχα για πότισμα δένδρων	130	
Κοινοτική Αρχή	850	
Πλατεία	1,000	
Δώρα για το Δημοτικό	126	£ 2,586
		£10,958

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΧΡ. ΒΕΝΙΑΜΙΝ:

«Ηρθε η ώρα της υπαίθρου...»

Με την παραδοχή ότι πάρα πολύ μεγάλα ποσά ξοδεύτηκαν για άλλες περιοχές της Κύπρου, ο υπουργός Εσωτερικών Χριστόδουλος Βενιαμίν σε περιφερειακή σύσκεψη που έγινε τον περασμένο χρόνο στο Φοινί εξήγγειλε ότι «τώρα είναι η σειρά των ορεινών χωριών της υπαίθρου για να αποκτήσουν ξανά την παλιά τους αίγλη».

Είναι όμως πράγματι έτσι;

Ήρθε όντως η ώρα της ορεινής υπαίθρου; Και πώς;

Αντιμετωπίζουν την ορεινή υπαίθρο με το δέος που θα πρέπει να την αντιμετωπίζουν; Ή θα «ρίξουν» και εδώ μερικούς «κντηβέλοπερ» και θα το ονομάσουν ανάπτυξη και δη τουριστική, των χωριών της υπαίθρου;

Αν όντως έφτασε η ώρα της υπαίθρου θέλουμε να δούμε μελέτες, έργα υποδομής, ανοικτές συζητήσεις και αποφάσεις στις οποίες η κοινότητα του Φοινοῦ θα έχει τον πρώτο λόγο σ' αυτά που πρόκειται να γίνουν.

Πραγματοποιήθηκε στις 13/7/90 στο χωριό μας περιφερειακή σύσκεψη με τη συμμετοχή των χωριών Πάνω Πλάτρες, Κάτω Πλάτρες, Μονιάτης, Μανδριά και Φοινί.

Σκοπός της σύσκεψης, της οποίας προήδρευσε ο υπουργός Εσωτερικών κ. Χριστόδουλος Βενιαμίν ήταν ο εντοπισμός και η λύση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι κοινότητες της περιοχής.

Παρόντες στη σύσκεψη ήταν επίσης ο έπαρχος Λεμεσού κ. Αγγελίδης, ο αρχηγός της Αστυνομίας κ. Φρίξος Γιάγκου, ο υπαρχηγός κ. Αντρέας Οικονόμου, βουλευτές, εκπρόσωποι αγροτικών οργανώσεων, υπηρεσιακοί παράγοντες, κοινοτάρχες και κάτοικοι των γύρω χωριών.

Σε προσφώνηση του ο κοινοτάρχης Φοινοῦ κ. Ανδρέας Σπύρου καλωσόρισε τον κ. Βενιαμίν στο χωριό μας και τόνισε την ανάγκη να βοηθηθούν τα χωριά μας από την κυβέρνηση ώστε να μην καταστραφούν εντελώς, όπως φαίνεται να γίνεται.

Σε σύντομη αντιφώνησή του ο κύριος υπουργός ανέφερε και τα πιο κάτω: «Τα προηγούμενα κυβερνητικά προγράμματα προσοδύσαν έργα που θα είχαν την μεγαλύτερη και άμεση αποδοτικότητα. Μετά τα τόσα μεγάλα ποσά που ξοδεύονται για άλλες περιοχές της Κύπρου, έφτασε και η σειρά των ορεινών χωριών για βοήθεια ώστε να αναπτυχθούν και να αποκτήσουν την παλιά τους αίγλη. Είμαι βέβαιος,

συνέχισε ο κ. υπουργός, ότι το Φοινί, αλλά και τα άλλα χωριά θα αποκτήσουν την παλιά τους δόξα. Πέρασε ο καιρός που τα χωριά απογυμνώνονταν, τώρα πραγματοποιείται μια καινούργια στροφή. Η κυβερνη-

ση είναι έτοιμη να βοηθήσει πραγματικά στην όλη ανάπτυξη».

Στη συνέχεια οι κοινοτάρχες έθεσαν τα προβλήματα τους στον κύριο υπουργό. Γενικά όλα τα χωριά ζήτησαν όπως επεκταθούν τα όρια υδατοπρομήθειας και οδικού φωτισμού έτσι που να μπορέσουν να οικοπεδοποιηθούν και άλλες εκτάσεις γης κάτι που σίγουρα χρειάζονται τα χωριά της περιοχής μας. Ο κύριος Βενιαμίν ανέλαβε να προωθήσει το όλο θέμα. Για το χωριό μας υποσχέθηκε ότι σύντομα θα συμπληρωθούν τα σχέδια της επέκτασης του φωτισμού και θα αρχίσουν τα έργα.

Για το πιο καυτό για μας πρόβλημα, το θέμα της κατασκευής φράγματος στο Φοινί, θέμα το οποίο μνημονεύεται προ πολλών χρόνων, φαίνεται ότι συναντά μεγάλα εμπόδια. Το θέμα αυτό δεν συζητήθηκε σχεδόν καθόλου στη σύσκεψη αυτή, με τη δικαιολογία ότι οι αρμόδιοι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων απουσίαζαν. Μετά από αυτό αποφασίστηκε ότι θα γίνει νέα συνάντηση με εκπροσώπους του Υπουργείου Γεωργίας για να συζητηθεί αυτό το θέμα. Ο κ. Υπουργός άφησε να νοηθεί όμως ότι το φράγμα δεν πρόκειται να γίνει. Αντί αυτού θα γίνουν περισσότερες γεωτρήσεις έτσι που να μπορούν οι κάτοικοι να χρησιμοποιήσουν το νερό αυτό. Εδώ όμως γεννιέται ένα εύλογο ερώτημα. Μήπως το νερό του Διαρίζου θα αποτελέσει τροφή για το φράγμα του Κούρρη; Για μας είναι πάντως δύσκολο να αντιληφθούμε την αξία των γεωτρήσεων τη στιγμή που έχουμε το νερό μέσα στον ποταμό και το αφήνουμε να φεύγει.

Εκτός από το κόστος άντλησης που θα έχουμε στις γεωτρήσεις ο μεγαλύτερος κίνδυ-

νος είναι η μείωση των υπογείων υδάτων με αποτέλεσμα να στερέψουν τα επιφανειακά

νερά, όπως οι πηγές που χρησιμοποιούμε για την ύδρευση του χωριού, αλλά και άλλες

πηγές που υπάρχουν σε διάφορα μέρη και χρησιμοποιούνται για άρδευση. Το θέμα του

φράγματος νομίζουμε ότι χρειάζεται να αντικρουστεί με περισσότερη προσοχή από όλους.

Ένα θέμα που αντικρούστηκε θετικά από τον κύριο υπουργό ήταν το θέμα του αποχετευτικού στο χωριό μας.

Υποσχέθηκε ότι θα γίνει και ότι γίνονται τώρα οι αναγκαίες μελέτες.

Το οδικό δίκτυο της περιοχής ήταν ένα θέμα που απασχόλησε την σύσκεψη. Σίγουρα πρωταρχικό ρόλο στην ανάπτυξη μιας περιοχής, διαδραματίζει το καλό οδικό δίκτυο. Για μας τους Φοινοῦτες ο δρόμος προς τη Λεμεσό ήταν ένας βασικός λόγος που οδήγησε τους κατοίκους προς την αστυφιλία. Αν ο δρόμος Φοινοῦ-Λεμεσού συμπληρωνόταν πριν από 20 χρόνια, σίγουρα το Φοινί δεν θα βρισκόταν εδώ που βρίσκεται τώρα. Ο κύριος υπουργός υποσχέθηκε ότι ο δρόμος Μαντριών-Κάτω

Πλατρών-Πλατρών θα συμπληρωθεί το 1992. Για το Φοινί είπε ότι γίνονται μελέτες για την ευθυγράμμιση του δρόμου Φοινοῦ-Λεμύθου. Στο παρόν

στάδιο δεν προβλέπεται η κατασκευή γέφυρας που να συνδέει τον παρακαμπτήριο του Φοινοῦ με την απέναντι όχθη του ποταμού.

Ένα άλλο θέμα που συζητήθηκε ήταν και η εγγραφή ορισμένων δρόμων στο χωριό από μερους του Κτηματολογίου, συμπεριλαμβανομένου και αυτού στην νότια πλευρά του χωριού, ώστε να μπορούν ελεύθερα οι κάτοικοι ιδιοκτήτες της γης να την αξιοποιήσουν. Γενικά ακούστηκαν διάφορες απόψεις και εισηγήσεις. Μεταξύ αυτών ήταν και η εισηγήση του κ. Θεοφάνη Πηλαβάκη όπως ασφαλοστρωθεί ο δρόμος Κατέβασης-Φοινοῦ και νοουμένου ότι θα

συμπληρωθεί και ο δρόμος Φοινοῦ-Πλατρών θα είναι εύκολο να επισκέπτονται το Φοινί τουρίστες που ταξιδεύουν από την Πάφο προς τις Πλάτρες ή το Τρόδος. Σίγουρα εκείνο που θα καθιστούσε το Φοινί κεντρικό χωριό, και όχι απομονωμένο, θα ήταν η σύνδεση του με την Πάφο και στη συνέχεια με τις Πλάτρες ή το Τρόδος.

Με τη σύσκεψη αυτή μπαίνουν κάποιες βάσεις για την ανάπτυξη του χωριού μας. Από εδώ και μπρος θα πρέπει να γίνουν μεγαλύτερες προσπάθειες από όλους για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Ο υπουργός Εσωτερικών Χρ. Βενιαμίν ανάμεσα στον έπαρχο Λεμεσού κ. Αγγελίδη και τον αρχηγό της Αστυνομίας κ. Γιάγκου.

Πολλοί Φοινοῦτες και κάτοικοι των γύρω χωριών παρακολούθησαν την περιφερειακή σύσκεψη που έγινε στο Φοινί.

ΔΙΗΜΕΡΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 17.8.90

5.00 μ.μ.

Άνοιγμα πανηγυριού, από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κ. Μιχ. Τριανταφυλλίδη.

Το πανηγύρι περιλαμβάνει:

- Έκθεση φωτογραφίας από τη ζωή του παλιού Φοινοῦ.

- Ζωντανή αναπαράσταση των βασικών βιοτεχνιών του Φοινοῦ, δηλ.

- Αγγειοπλαστική
- Καρεκλοποιία
- Λουκούμι

- Παραδοσιακούς Χορούς

- Χωριάτικα παιχνίδια και αγωνίσματα κ.ά.

8.30 μ.μ.

Θεατρική Παράσταση στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου.

ΣΑΒΒΑΤΟ, 18.8.90

8.30 μ.μ.

Η καθιερωμένη ετήσια χοροεσπερίδα του Συνδέσμου Αποδήμων & Φίλων Φοινοῦ στην αυλή του

Δημοτικού Σχολείου.

Χορός, διασκέδαση μέχρι τις αυγινές ώρες υπό τους ήχους της Φιλαρμονικής της Αστυνομικής Δύναμης της Κύπρου.

ΦΟΙΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Εκδίδεται από

συντακτική

επιτροπή

του ΣΑΦΦ

Τηλ. 439652

Φωτοστοιχειοθεσία:

ΦΩΤΟΓΡΑΜΜΑ ΛΤΔ

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙΩΤΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Φωτογραφίες Φοινιωτών που έλαβαν μέρος στον πρώτο και δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, φωτογραφίες για την παλιά αγγαιοπλαστική τέχνη στο Φοινί καθώς και φωτογραφίες από την καθημερινή παραδοσιακή ζωή στο Φοινί, θα περιλαμβάνει η έκθεση φωτογραφίας «Το παλιό Φοινί» που ετοιμάζει ο Θεοφάνης Πηλαβάκης στα πλαίσια του φοινιωτικού πανηγυριού στις 17 - 18 Αυγούστου.

Συναντήσαμε τον Θεοφάνη Πηλαβάκη τις μέρες της προετοιμασίας και του πυρετού για το φοινιωτικό πανηγύρι.

Κρατούσε ένα χαρτί όπου πάνω είχε γραμμένα όλα τα ονόματα των Φοινιωτών που έλαβαν μέρος στον Α΄ και Β΄ παγκόσμιο πόλεμο.

«Θα εκπλαγείτε», μας ανέφερε, «όταν δείτε πόσοι Φοινιώτες πρόσφεραν σ' αυτούς τους πολέμους. Το Φοινί έκανε το καθήκον του και ανταποκρίθηκε στέλλοντας πολλούς εθελοντές στους πολέμους αυτούς και πολλοί έχασαν τη ζωή τους σ' αυτούς», μας ανέφερε.

Για τον καθένα στρατιώτη εκτός από το όνομα θα έχει και τη μικρή ιστορία του γραμμένη, σε ποια μάχη πολέμησε, για σκοτώθηκε και άλλες πολλές πληροφορίες όπως μας ανέφερε ο κ. Πηλαβάκης.

Για την αγγαιοπλαστική τέχνη του Φοινοῦ, ο Θεοφάνης Πηλαβάκης, απόγονος μεγάλης οικογένειας πιθαράδων στο Φοινί, θα παρουσιάσει μοναδικές φωτογραφίες αγγαιοπλαστών της Κύπρου του 1920-1930 από τις οποίες αναγνωρίστηκαν ο πάππος του και η Ελεγκού η Χατζηκούτσαίνα από το γερό Ηράκλη. Την τέχνη του πηλού ανάγλυφο θα δοῦμε σ' αυτές τις φωτογραφίες, μας υπόσχεται ο Θεοφάνης Πηλαβάκης.

Ταυτόχρονα στην έκθεση θα υπάρχουν και φωτογραφίες που θα αποτυπώνουν την παλιά παραδοσιακή ζωή του Φοινοῦ, αυτή που σήμερα τρέχουμε να φωτογραφησουμε όταν από μια σπάνια τύχη συναντήσουμε μια σκηνή της μπροστά μας: Μια γυναίκα που κουβαλάει στη ράχη της

Ο Θεοφάνης Πηλαβάκης θα παρουσιάσει σε φωτογραφική έκθεση το δικό του φωτογραφικό υλικό για το παλιό Φοινί.

ξύλα, μια γυναίκα που καθαρίζει το σιτάρι ή που κλώθει το αδράχτι της, Φοινιώτες που κουβαλούν τη

«φυθκιά» του αμπελιού για να φυτέψουν και πολλές άλλες. Εικόνες που σβήνονται και χάνονται μαζί με τους

τελευταίους βρακάδες γέροντες του Φοινοῦ. Ο Θεοφάνης Πηλαβάκης, απόδημος που επέστρεψε και

ζει σήμερα στο χωριό του, γνωστός για το ενδιαφέρον και τις δραστηριότητες του για ότι έχει σχέση με το Φοινί και την ιστορία του, ετοιμάζεται τώρα να μεταφέρει το Πηλαβάκειο μουσείο λαϊκής τέχνης που ίδρυσε στο Φοινί, στο παλιό πατρικό σπίτι της θείας του.

Ένα σπίτι, που σίγουρα ταιριάζει πιο πολύ να γίνει μουσείο και το έχει ήδη γεμίσει από παλιά πιθάρια.

Σ' ένα από τα δωμάτια αυτού του σπιτιού, μας είπε ο κ. Πηλαβάκης σκέφτεται να εκθέσει μόνιμα το φωτογραφικό υλικό που έχει μαζέψει για τη παλιά ζωή του Φοινοῦ.

Όταν τον ρωτήσαμε από που βρήκε όλο το φωτογραφικό υλικό που έχει, μας απάντησε πως «ό,τι έβρισκα το φύλαγε με την έγνοια και την ελπίδα να το βρει κάποιος».

Έτσι φύλαξε πολλά πράγματα μέχρι σήμερα, πολλά από τα οποία θα μας παρουσιάσει όπως ένα προκοσμήφωνο του 1909, μια απόδειξη δυο γροσιών για ξύλα στατικές φωτογραφίες γάμου και πολλά άλλα.

ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΡΙΖΟ

Γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο των «Φοινιωτικών Νέων» πώς οι Φοινιώτες προστάτησαν το χαμοθέο τους Διαρίζο, από τον οποίο κυριολεκτικά εξαρτιόταν και εξαρτάται ολόκληρη η ζήση και η ύπαρξη τους. Μπροστά στην αγωνιστική αποφασιστικότητα των Φοινιωτών να μη επιτρέψουν ούτε «ίντζα» νερό να διοχετευτεί αλλού, οι αρμόδιοι αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν και να αναγνωρίσουν τα δικαιώματά τους πάνω στον ποταμό.

Σε λίγα όμως χρόνια μετά τους Αρσιώτες οι Κατωπλατρίτες ή Τορναρίτες επεξήτησαν να μεταφέρουν μίαν πηγή του Διαρίζου, το «Ατσουπάρκακο», στην κοινότητά τους και όπως προηγουμένως οι Αρσιώτες εξασφάλισαν τη σχετική άδεια από τη διοίκηση και άρχισαν συγκεκριμένα έργα για μεταφορά του νερού της πηγής που προαναφέραμε.

Ήταν φυσικό να αναστατωθούν και πάλι οι Φοινιώτες και να δράσουν εξ ανάγκης, όπως περίπου και την προηγούμενη φορά. Αφού τα παράπονα και οι διαμαρτυρίες των Φοινιωτών, μέσω του τότε Κοινοτάρχη τους κ. Σωκράτη Θεοδούλου δεν εισακούονταν, οργανωμένοι και σύσσωμοι «εξεστράτευσαν» και πάλι κατά των κυβερνητικών έργων στο Ατσουπάρκακο και το κατάστρεψαν. Αυτή τη φορά όμως οι Φοινιώτες δεν συνάντησαν οπλοφορούντες αστυνομικούς και το έργο τους ήταν ευκολότερο και συνεπώς και ολιγόωρο δραματικό. Έγιναν όμως και πάλι πέρα από είκοσι συλλήψεις από την αστυνομία και όπως την προηγούμενη φορά οργανώθηκε η συντήρηση τόσο των ιδίων όσο και των οικογενειών τους.

Στη δίκη που ακολούθησε ο κοινοτάρχης παρουσιάστηκε χωρίς δικηγόρο (λόγω του ότι έχασε την εμπιστοσύνη του προς αυτόν, όταν ο τελευταίος εξ αρχής επέμενε να κινηθεί αγωγή εναντίον της κυβέρνησης, ενώ ο κοινοτάρχης γνωρίζοντας το προηγούμενο της διαφοράς μεταξύ των χωριών Μονιάτη-Πέρα Πεδιού, επέμενε πως μια τέτοια ενέργεια θα οδηγούσε στην απαλλοτρίωση του νερού) και ισχυρίστηκε πως η πηγή του Ατσουπάρκακου ανήκει στο Φοινί επειδή ευρίσκεται μέσα στα όρια του χωριού. Αντίθετα ο δικηγόρος της διοίκησης ισχυριζόταν ότι η πηγή είναι κυβερνητική γιατί πηγάζει μέσα σε κυβερνητικό δάσος.

Η διαφορά παραπέμφθηκε στη χωρομετρική υπηρεσία, η οποία βρήκε δίκαιο στον κοινοτάρχη κι έτσι η δίκη κερδίστηκε. Το δικαστήριο επέβαλε £300.-πρόστιμο ως αποζημίωση για τις δολιοφθορές, το οποίο, όπως και την προηγούμενη φορά καταβλήθηκε με εθελοντικές εισφορές.

Έτσι η πηγή του Ατσουπάρκακου διεσώθη για να συνεχίσει την προαιώνια πορεία της κάπου 1-2 χλμ., μέχρι να ενωθεί με την κύρια κοίτη του Διαρίζου, ποτίζοντας καθ' οδόν μερσίνες, λεύκες, πλατάνια κι όλα τα ζωντανά της περιοχής από σαύρες, φίδια, ποντικούς μέχρι αλεπούδες, λαγούς περδίκια και άλλα πετούμενα, καθώς τάζουν οι άτεγκτοι φυσικοί νόμοι, που τιμωρούν όταν αλόγιστα παραβιάζονται.

Η πηγή του Ατσουπάρκακου

Πρόσφατος αγώνας για το νερό του Διαρίζου

Πολύ διαβάστηκε η ιστορία της μάχης των Φοινιωτών που δημοσιεύτηκε στα «Φοινιωτικά Νέα» για το νερό του Διαρίζου.

Πολλές καθημερινές εφημερίδες αναδημοσίευσαν ολόκληρη την ιστορία για το πως οι Φοινιώτες ματαίωσαν την μεταφορά νερού από το χωριό τους στο Άρσος, χωρίς να φοβηθούν την τότε αποικιοκρατική κυβέρνηση της Κύπρου. Το θέμα είναι καυτό και επίκαιρο με τα έργα εκτροπής που γίνονται σήμερα στο Διαρίζο.

Στις 29 Μαΐου μετά από 45 περίπου χρόνια είδαμε να επαναλαμβάνονται οι ίδιες περίπου σκηνές μάχης για τον Διαρίζο στην περιοχή της Αρμίνου.

Η κυβέρνηση προχώρησε σε συλλήψεις ενός κοινοτάρχη, ενός ιερέα και πολλών άλλων ηλικιωμένων αγροτών και αγροτισσών των παραποτάμιων

κοινοτήτων της κοιλάδας του Διαρίζου.

Τώρα τα έργα της εκτροπής του νερού του ποταμού Διαρίζου προς το φράγμα του Κούρρη, συνεχίζονται. Έκθεση εμπειρογνομώνων από την Ελλάδα αναμένεται να τελειώσει σε λίγες μέρες για να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση, η οποία όμως είναι αμφίβολο αν θα ικανοποιεί τους κατοίκους της κοιλάδας και αν προπάντος θα σωθεί η πανέμορφη κοιλάδα από την οικολογική καταστροφή που ήδη υπέστη στο σημείο εκτροπής όπου εκατοντάδες πανύψηλα πλατάνια ξαπλώθηκαν στο χώμα.

Τα «Φοινιωτικά Νέα» συμβάλλοντας σε τούτη την προσπάθεια να σωθεί ο Διαρίζος δημοσιεύει άλλη μια ιστορία για το πως οι ίδιοι οι Φοινιώτες δεν άφησαν να τους πάρουν το νερό από την πηγή του Ατσουπάρκακου. Πρωτοστάτης αυτής της ιστορίας, που ήταν περισσότερο δικαστική διαμάχη, ο τότε κοινοτάρχης του Φοινοῦ, Σωκράτης Ευριπίδης.

H HONDA *Progress with Distinction.*

+ προσθέστε ...

Ποιότητα HONDA

16 βάλβιδη μηχανή

Ανάπτυξη 90 PS

Double Wishbone ανάρτηση

Κεντρικό σύστημα κλειδώματος

Ηλεκτρικά παράθυρα (4)

Ηλεκτρικά καθρεφτάκια

Ραδιοκασετόφωνο

3 χρόνια εγγύηση

Αξία μεταχειρισμένου

= CIVIC 1.5 GL 4D £7.875
στο δρομο

... ΚΙ' ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΕ

Στα 1952 η γνωστή Ελληνίδα συγγραφέας Αθηνά Ταρσούλη επισκέφτηκε το Φοινί και εντυπωσιάστηκε από τη λαϊκή τέχνη της αγγειοπλαστικής του χωριού μας. Να τι γράφει στο βιβλίο της για την Κύπρο για την περίφημη παλιά αγγειοπλάστρια του Φοινιού Κοραλλία ή Κοράλλα Αλεξάνδρου όπως φαίνεται να τη φώναζαν στο Φοινί και όπως σώζει το όνομα της η Αθηνά Ταρσούλη.

Ένα από τα πιο συμπαθητικά χωριουδάκια της επαρχίας Λεμεσού είναι, στις Κάτω Πλάτρες, το Φοινί, χαμένο μες στις πρασινάδες των πυκνούφυλλων δέντρων. Το επισκέφθηκα ένα πρωί του Ιουνίου 1952, με την ταχτική μου συντροφιά, για να γνωρίσω από κοντά την τοπική του αγγειοπλαστική βιοτεχνία. Σταματήσαμε στο αγγειοπλαστείο της Κοραλλίας Αλεξάνδρου που θεωρείται η καλύτερη μαστόρισσα του χωριού για την ποικιλία και το γούστο που βάζει στη διακόσμηση των διαφόρων ειδών της λαϊκής της τέχνης.

Καθισμένη κάτω από τη σκιερή κληματιριά της τη βλέπω, απασχολημένη στο έργο της, να χαμηλοκάθεται σ' ένα σκαμνί και να γυρίζει με το πόδι της το «γυριστάρι» (τροχό), ενώ με τα χέρια σχηματίζει το οποιοδήποτε κανάτι από λάσπη με κοκκινόχρωμα που έχει μεταβληθεί προηγουμένως σε κατάλληλο πηλό για το πλάσιμο των κανατιών. Πιο πέρα η μάνα της ανακατεύει μ' ένα ξύλο τον πηλό, ενώ μέσα σ' ένα άδειο «χαρκίνι» (καζάνι) στέκεται ένα παιδάκι - ζιζάνιο, που το βάλαν εκεί μέσα για να μην μπορεί να βγει και να τις αφήσει ήσυχες να κοιτάζουν τη δουλειά τους.

Ολόγυρα στη μικρή αυλή η Κοράλλα μας αράδιασε διάφορα από τα κάθε λογής έργα της - όλα καμωμένα, όπως είπαμε, από κοκκινόχρωμα - εξηγώντας μας το κάθε είδος και τη χρησιμότητά του. Αυτή η δουλειά, που έχει μια δική της πρωτότυπη όσο και πρωτόγονη σφραγίδα, της αποδίδει μεγάλα κέρδη στις διάφορες βιοτεχνικές εκθέσεις της Κύπρου όπου αυτά τα ιδιόρρυθμα αντικείμενα γίνονται ανάρπαστα, χωρίς εκείνα που αγοράζονται επί τόπου από το μικρό της εργαστήρι.

Αφήνοντας για λίγο το γυριστάρι της η Κοράλλα μας εξηγεί τα διάφορα είδη και σχήματα των δοχείων, αρχίζοντας από τα κοινά «σταμνιά», πλατύστομα σφαιροειδή κανάτια για νερό με δυό χερούλια· έρχονται ύστερα οι «κούζες», λαγήνια πλατύστομα σφαιροειδή μ' ένα χερούλι, οι «κορύπες» ή «κουκουμάρες», κανάτια με ψηλό λαιμό και χωρίς χέρι, όπως και οι «μπότηδες» - στον ενικό ο «κουρελλός» - πλατύστομα σφαιροειδή δοχεία, με δυό αυτιά, όπου βάζουν το κυπριώτικο τυρί, το γνωστό «χαλλούμι», όπως και οι πλατύστομες με σκέπασμα «μαγείρισσες» για τις ελιές, μα και οι «γάστρες», είδος πηλίνο τηγάνι όπου καβουρντίζουν τον καφέ. Αφήνω πια τα μεγάλα πιθάρια όπου βάζουν οι χωρικοί τα κρασιά, τη «ζιβανίαν», (είδος τσίπουρο δυνατό), όπως και τις μικρότερες «κούμνες» για τα γεωργικά τους προϊόντα και κάθε λογής γεννήματα - σιτάρι, κουνιά, φασόλια, κ.ά.

Στο καθένα απ' αυτά η γυναίκα που τα κατασκευάζει προσθέτει κι από ένα στολιδάκι του γούστου της στο πιο κατάλληλο μέρος.

Αλλ' ας έρθουμε τώρα στον καλλιτεχνικό τομέα, όπου η Κοράλλα αφήνει ελεύθερα να ξεχυθεί η δημιουργική της διάθεση με τον αυθόρμητο πρωτογονισμό της, όπως είναι αγνή κ' ελεύθερη από ξένες επιδράσεις η λαϊκή ψυχή των ανθρώπων της υπαίθρου. Σειρά από διάφορα διακοσμημένα αγγειοπλαστικά είδη μας παρουσιάζει τώρα η καλή αυτή πρωτομαστόρισσα που με την κόκκινη λάσπη πλάθει μέσα στα λεπτά της δάχτυλα ολόκληρες συνθέσεις από λουλούδια, πουλιά, ανθρωπάκια, ζώακια και άλλα θέματα της

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΚΟΡΑΛΛΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Μια παλιά αγγειοπλάστρια του Φοινιού

φαντασίας της. Με τέτοια μικροτεχνήματα στολίζει τα «ποτούδκια», κανατάκια για τα μικρά παιδιά με ψηλό λαιμό, χερούλι και «καννούρι», δηλ. δεύτερο λεπτό στόμιο, διακοσμημένα με ανάγλυφα τριανταφυλλάκια και με χαρακίες ζιγκ-ζαγκ γύρω από το λαιμό. Από τα πιο πολυσύνθετα κατασκευάσματα της είναι τα «κουζιά», είδος μακρόλαιμων κανατιών με γύρω από τον κεντρικό λαιμό άλλα όρθια στόμια λεπτά και ψιλοσκαλισμένα. Στο στόμα του κεντρικού λαιμού στέκει ένα μικρό του σκέπασμα με ανθρώπινες μορφές, ενώ την κοιλιά του δοχείου στολίζουν εξώγλυφα τριαντάφυλλα, περικοκλάδες ή πουλάκια. Είναι κι άλλα «κουζιά» χωρίς πρόσθετα λεπτά στόμια, αλλά καταστούλιστα από πλαστικά «ανθρωπούδκια», «ζωουδάκια» και πετούμενα. Τέτοιες διακοσμήσεις βλέπουμε στα «καπιτιστήρια», (λιβανιστήρια), σε ανθοδοχεία κ.ά. Χαριτωμένα είναι και τα παιγνίδια για μικρά παιδιά - καμήλες, γαϊδουράκια, κούκλες κλπ. Όλα αυτά νήνονται, με εντελώς πρωτόγονο τρόπο, σε χριστά καμίνια με φωτιά από ξύλα.

Η αγγειοπλάστισσα του χωριού, από κληρονομικό ένστικτο, συνεχίζει την αρχαία παράδοση της πατρίδας της που από τα παμπάλαια χρόνια διακρίθηκε για τον καλλιτεχνικό μεσογειακό της πολιτισμό κ' έκανε μεγάλη εξαγωγή από τα κεραμοπλαστικά της είδη σε όλες τις ελληνικές και τις ξένες χώρες της Ανατολής. Όταν ξεκινούμε να φύγουμε δεν ξέρει τι να μας προτοχαρίσει από τα τόσα λαϊκά της κομψοτεχνήματα που τόσο περήφανη - και με το δικό της - είναι γι' αυτά. Τα δεχόμαστε μ' ευγνωμοσύνη και φεύγουμε αποκομίζοντας μαζί με τα δώρα της και το αγνό χαμόγελο του λιωπημένου της προσώπου που το σκιάζει ένα ολοκάθαρο κλαδάτο και πολύχρωμο τσεμπέρι.

Το φοινιώτικο λουκούμι

Από ένα Τουρκοκύπριο έμαθε την τέχνη του γνωστού φοινιώτικου «λουκουμιού» ο γέρο Λεωνίδας, κατασκευαστής φοινιώτικων λουκουμιών στο Φοινί, όπως μας αναφέρει ο εγγονός και συνεχιστής της παράδοσης του λουκουμιού Λεωνίδας Λεωνίδου.

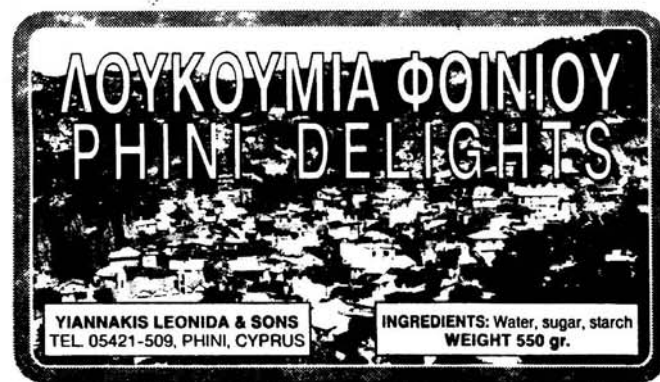
Το φοινιώτικο λουκούμι είναι φημισμένο και γνωστό σε όλη την Κύπρο και στο εξωτερικό. Ένας από τους δύο κατασκευαστές λουκουμιών είναι ο κ. Γιαννάκης Λεωνίδου ο οποίος κληρονόμησε τη τέχνη από τον πατέρα του Λεωνίδα.

Ο γέρο Λεωνίδας άρχισε να κάμνει λουκούμια στο Φοινί γύρω στα 1920. Την τέχνη την έμαθε από ένα Τουρκοκύπριο, από το ζ' υιό 'Αγιος Νικόλαος της Πάφου, με τ' όνομα Μουχαρέμ. Το λουκούμι γινόταν σε μεγάλο καζάνι (χαρτζί) το οποίο έβραζε και το έψηνε με ξύλα.

Το 1946 τα ξύλα αντικαταστάθηκαν με πύραυνα (κεφάλια) πετρελαίου χάριν ευκολίας. Λόγω του ότι τα κεφάλια πετρελαίου παρείχαν σταθερή φωτιά η ποιότητα του λουκουμιού ήταν καλύτερη και η βελτίωση της ήταν αισθητή. Με τα ξύλα δεν μπορούσε να γίνει πάντοτε ποιοτικά το ίδιο.

Το 1973 λόγω ψηλού κόστους τα κεφάλια πετρελαίου αντικαταστάθηκαν από τα κεφάλια του γκαζιού.

Η τεχνολογία συνεχώς ανεβαίνει, η ζήτηση του λουκουμιού γίνεται ολοένα και πιο

μεγάλη, το κόστος αυξάνεται. Δεν μπορούσε πια να γινόταν το λουκούμι στο χαρτζί, το οποίο και αντικαταστάθηκε το 1980 από ειδικά καζάνια-μίξερ που εργαζόνταν με ηλεκτρισμό. Η παραγωγή αυξάνεται κατακόρυφα και η ζήτηση γίνεται ολοένα και πιο μεγάλη. Τα λουκούμια άρχισαν τώρα και εξαγονται σε μικρές ποσότητες στην Αγγλία και την Ισπανία.

Ένας άλλος τομέας όπου επικράτησε πολύ το λουκούμι και κερδίζει συνεχώς έδαφος, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι οι γάμοι. Αρκετός κόσμος προτιμά να κεράσει στο γάμο του φοινιώτικο λουκούμι παρά το παραδοσιακό λουκούμι του γάμου.

Λεωνίδας Λεωνίδου

ΤΗΛ. κατάστημα 21413 ΒΑΡΟΣ 500 Γρ. οπίτι 22074

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΟ ΦΟΙΝΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

7 προτάσεις για περιπάτους στο Φοινί

Γνωρίστε το Φοινί των παιδικών μας χρόνων, ανακαλύψτε το πραγματικό Φοινί στη διαδρομή προς τη Χαντάρα, στη διαδρομή προς την Τροοδίτισσα, περπατήστε προς το γιοφύρι του Πισκόπου, το μεσαιωνικό γιοφύρι της Ελιάς. Το Φοινί είναι εκεί.

Προτείνουμε επτά περιπάτους πορείες και πεζοπορίες στο Φοινί όπου θα απολαύσετε τη δροσιά του πρωινού κάτω από τα πεύκα, τους δασύφυλλους σκληδρους και τα πανύψηλα πλατάνια με τα γλυκόλαλα αηδόνια.

Ρομαντισμός λοιπόν κατακαλόκαιρο για να φύγει η «μούχλα» του γραφείου και της καθιστικής και «καθίζουσας» ζωής μας στην πόλη...

Το Φοινί εκτός των άλλων χώρων τουριστικού ενδιαφέροντος που έχει, προσφέρεται και για όμορφες πεζοπορίες και ρομαντικούς περιπάτους. Το υπερίκο κλίμα και ο καθαρός αέρας αποτελούν την εγγύηση για ξεκούραση, χαλάρωση και σωματική άσκηση.

Όλοι μας θα προτιμούσαμε μια καρέκλα κάτω από την κληματαριά της αυλής ή τον ίσκιω των δέντρων σε κάποιο κέντρο ή καμιά «πιλόττα» στο καφενείο. Εννοώ βέβαια τους απόδημους Φοινιώτες ή άλλους ξένους που επισκέπτονται κάθε καλοκαίρι το Φοινί. Για τους τωρινούς κατοίκους του Φοινιού δε θα έλεγα ότι προτιμούν την καρέκλα, γιατί η προτίμηση έρχεται σε δεύτερη μοίρα μπροστά στις τόσες δουλειές που έχουν να κάνουν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, είτε στο περιβόλι, είτε στο αμπέλι, είτε ακόμα και στο

σπίτι. Για κάποιον που θα επισκεφθεί το Φοινί τώρα το καλοκαίρι, έστω και για 2-3 μέρες, αξίζει τον κόπο να περπατήσει μίαν από τις πιο κάτω διαδρομές.

Α) Μέχρι την Χαντάρα: Απόσταση 2 χλμ. Δε χρειάζεται να πάρεις μαζί σου τίποτα. Ξεκινώντας πρωί-πρωί θα νοιώσεις ότι πας εσύ μπροστά και ακολουθεί ο ήλιος στο κατόπι. Θα περάσεις πάνω από το ιχθυοτροφείο, θα ακούσεις το θρόισμα του πρωινού αέρα στα φύλλα του πεύκου να σε καθημερίζουν και θα αισθανθείς την ψυχή σου να γαληνεύει. Φτάνοντας στη Χαντάρα μπορεί να καθήσεις να ξεκουραστείς, να πιεις δροσερό νερό, να απολαύσεις το μαγευτικό θέαμα του καταρράκτη και στη συνέχεια να πάρεις το δρόμο της επιστροφής. Θα είσαι πίσω στο χωριό γρήγορα για να απολαύσεις το πρωινό σου με μεγαλύτερη όρεξη.

Β) Μέχρι την Τροοδίτισσα. Απόσταση 5 χλμ. Και πάλι θα πρέπει να ξυπνήσεις αρκετά νωρίς, να περάσεις από τη Χαντάρα να ξεκουραστείς λίγο και να συνεχίσεις την ανοδική πορεία. Όσο ανεβαίνεις τόσο θα νιώθεις ότι προσφέρεις στον εαυτό σου τη χαρά που λέγεται ευδαιμονία. Ξωπλάνα. Αφού φτάσεις στο Μοναστήρι της Τροοδίτισσας, αφού προσκυνήσεις την εικόνα της Μεγαλόχαρης και κουβεντιάσεις λίγο με τους μοναχούς, μπορείς να απολαύσεις το καφεδάκι σου στο εκεί καφενείο. Τώρα η επιστροφή, από τον ίδιο δρόμο, είναι πολύ εύκολη, μια και είναι όλο κατηφόρα.

Γ) Για όσους προτιμούν λίγη περισσότερη πεζοπορία, μπορούν από την Τροοδίτισσα να πάρουν το δρόμο προς τις Πλάτρες και να κατέβουν στο

χωριό από τον δασικό δρόμο που περνά από τη Χαντάρα ή τον άλλο που ενώνει τις Πλάτρες με το Φοινί. Στη διαδρομή αυτή θα απολαύσεις πραγματικά τη μαγεία του πεύκου, των πουλιών και της ηρεμίας. Δεξιά και αριστερά του δρόμου θα δεις σκαρφαλωμένα στα βράχια να κρέμονται από γκρεμούς και κατηφόρες χρυσοπράσινες λατζιές, πανύψηλα πλατάνια, δασύφυλλους σκληδρους και ένα σωρό άλλα είδη από τη σπάνια συλλογή της κυπριακής χλωρίδας, είδη που αρνιούνται επίμονα να εγκαταλείψουν κι αυτά την κυπριακή ύπαιθρο.

Δ) Μια άλλη ενδιαφέρουσα πορεία είναι προς το γεφύρι της Ελιάς, μια απόσταση 12 χλμ. Εδώ ο δρόμος είναι καθαροί και έτσι πιο εύκολος, αλλά σίγουρα πιο δύσκολη η επιστροφή. Σίγουρα η

απόσταση είναι μεγάλη, αλλά νομίζω αξίζει τον κόπο να τη δοκιμάσει κανείς.

Στην πορεία αυτή μπορείς να συναντήσεις εκτός από το Μοναστήρι των Αγίων Αναργύρων, τα δυο μεσαιωνικά γεφύρια, το γεφύρι του Πισκόπου και το γεφύρι της Ελιάς. Μπορείς ακόμα να ξεχωρίσεις τον παλιό δρόμο που οδηγούσε στην Πάφο και να ακούσεις σχεδόν ξεκάθαρα το γλυκόλαλο τραγούδι της κυράς που περιμένε τον καλό της στην καμάρα του γεφυριού.

Ε) Μέχρι τις Πλάτρες από το χωματόδρομο που έχει ανοιχθεί πρόσφατα στα χνάρια του παλιού μονοπατιού που συχνά περπατούσαμε. Η απόσταση είναι μόλις 4 χλμ και δεν είναι καθόλου κουραστική. Φτάνοντας στις Πλάτρες θα νιώσεις ότι η επίσκεψή σου αυτή έχει κάτι το ξεχωριστό.

Στ) Μια φαντασμαγορική εικόνα του Φοινιού θα απολαύσεις αν περπατήσεις μέχρι τη «Μούττη» μόλις 1,5 χλμ. Θα δεις από ψηλά ολόκληρο το χωριό χωμένο στο πράσινο και σίγουρα θα χαρείς το θέαμα.

Ζ) Μια άλλη διαδρομή είναι και η επίσκεψη μαζί με το γέρο πατέρα, παππού ή θείο σε ένα από τα αμπέλια ή χωράφια. Η λίγη εργασία σ' αυτά, το μεσημεριανό φαγητό που θα είναι τυλιγμένο στην μαντηλιά και η επιστροφή με μια μικρή γεύση του κάματου, σου δίνει ένα αίσθημα ζωής, διαφορετικό.

Ένα σωρό άλλα δρομάκια και μονοπάτια μέσα και γύρω από το χωριό σε καρτερούν για να τα ανακαλύψεις και να σου προσφέρουν κι αυτά τις δικές τους χαρές. Η πρόκληση είναι ολοφάνερη κι η πρόκληση ανοιχτή.

Παναγιώτης Κύρου

Το γιοφύρι του «Πισκόπου», απολαύστε το σ' ένα από τους περιπάτους που σας προτείνουμε.

ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΗΣ ΛΕΜΥΘΟΥ

Αστοχη απόφαση του Υπουργείου Παιδείας

Χωρίς να έχει ενημερωθεί η κοινότητα του Φοινιού, το υπουργείο Παιδείας προχώρησε σε μια ακατανόητη απόφαση: Να μετατρέψει σε Λύκειο μόνο, το Γυμνάσιο Λεμύθου, πράγμα το οποίο θα αποτελέσει άλλο ένα πλήγμα στη φθίνουσα παιδεία της υπαίθρου.

Ο κοινοτάρχης με ανοικτή επιστολή του προς τον Τύπο διαμαρτύρεται έντονα για την απόφαση αυτή και ζητά αναθεώρησή της.

Δημοσιεύουμε πιο κάτω την ανοικτή επιστολή

του κοινοτάρχη Φοινιού Αντρέα Σπύρου:

Πρόσφατα έχουμε διαβάσει ότι το Γυμνάσιο Λεμύθου, θα μετατραπεί σε λύκειο μόνον. Σαν συνέπεια της απόφασης αυτής, οι μαθητές γυμνασίου του χωριού μας θα αναγκάζονται να πηγαίνουν στο γυμνάσιο Πεδουλά.

Για χρόνια τώρα το γυμνάσιο Λεμύθου εξυπηρετούσε την κοινότητα μας και τις κοινότητες των γύρω χωριών χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα και χωρίς οι μαθητές να ταλαιπωρούνται λόγω μακρινών αποστάσεων. Με την απόφαση αυτή οι μαθητές γυμνασίου της κοινότητας μας θα αναγκάζονται καθημερινώς να ταξιδεύουν με λεωφορείο

μία ώρα για να μεταβαίνουν στο γυμνάσιο Πεδουλά και μία ώρα για να επιστρέψουν, σε δρόμο γεμάτο στροφές ο οποίος τον χειμώνα λόγω των χιονιών πολλές φορές καθίσταται επικίνδυνος ή και κλείνει. Αντίθετα η μετάβαση τους στο γυμνάσιο Λεμύθου απαιτούσε ταξίδι μισής ώρας ήτοι την μισή ώρα από ότι θα χρειάζονταν να μεταβούν το Γυμνάσιο Πεδουλά.

Δεν γνωρίζουμε τα κριτήρια και τους λόγους που ώθησαν το υπουργείο Παιδείας να προχωρήσει στη λήψη μιας τέτοιας απόφασης αλλά πιστεύουμε και είμαστε της γνώμης ότι σαν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι και επηρεαζόμενοι έπρεπε να είχαμε ερωτηθεί για να εκφέρουμε τις απόψεις μας.

Διαμαρτυρόμαστε έντονα για την απόφαση αυτή και σας ζητούμε όπως αναθεωρηθεί αυτή και ο υπουργός Παιδείας μας δεχθεί για να σας εκφράσουμε και προσωπικά τις σκέψεις και απόψεις μας.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙ

Φοινιώτης, δηλώνει ο Τριανταφυλλίδης

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας είχε την καλωσύνη να μας δεχθεί στο γραφείο του για μια σύντομη συνομιλία μαζί του αναφορικά με τον ίδιο και τις σχέσεις και εντυπώσεις του με το χωριό μας.

Ως γνωστό ο κ. Τριανταφυλλίδης έλκει την καταγωγή από το Φοινί και ένεκα τούτου, απεδέχθη πρότασή μας να θέσει υπό την αιγίδα του τις εκδηλώσεις που οργανώνεται για τις 17 και 18 Αυγούστου ο Σύνδεσμος μας στο χωριό.

Από την αρχή, αυθόρμητα και απεριφραστα ο κ. Τριανταφυλλίδης μας δήλωσε ότι αισθάνεται ως Φοινιώτης και

στη συνέχεια εκφράστηκε με τα καλύτερα λόγια για το χωριό μας και μας μίλησε για τους προσωπικούς του δεσμούς μ' αυτό. Είπε πως γνώρισε κατ' αρχήν το Φοινί

από τις διηγήσεις του παππού του, γνωστού πολιτευτή και εξόριστου των Άγγλων από το 1931-38, Θεοφάνη Θεοδότου, καθώς και από παλαιότερες επισκέψεις που έκανε στο χωριό.

Βρίσκει πως το χωριό μας (και χωριό του) είναι από κάθε άποψη ωραιότατο και εξέφρασε την ανησυχία του για το γεγονός ότι πλήττεται κι αυτό από τη μάστιγα της αστυφιλίας. Μας δήλωσε δε ότι επιθυμεί στενότερη επαφή και σύνδεση του με το χωριό και ότι είναι έτοιμος να προσφέρει πάσα δυνατή βοήθεια για αντιμετώπιση των προβλημάτων του.